

POLITINĖS REKLAMOS REGLAMENTAS

Valdžios institucijų viešoji komunikacija

Rokas Stabingis
Vyriausiosios rinkimų komisijos
Teisės ir tyrimų skyrius

2026 m. birželio 10 d.

Reglamentas (ES) 2024/900

- 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/900 dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo (**Reglamentas**)
- 2025 m. liepos 9 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2025/1410 dėl politinės reklamos skelbimų žymėjimo ir skaidrumo pranešimų formato, šablonų ir techninių specifikacijų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/900 11 ir 12 straipsnius (**Politinės reklamos žymėjimo taisyklės**)
- **Komisijos komunikatas** Gairės, padėsiančios įgyvendinti Reglamentą (ES) 2024/900 dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo.
- Lietuvos Respublikos rinkimų kodeksas (nustatytos VRK funkcijos dėl Politinės reklamos reglamento stebėsenos ir kontrolės, sankcijų skyrimo procedūra, apribojimai - 95.2: 2. Už **su rinkimų politinę kampaniją susijusią politinę reklamą** gali sumokėti ar kitaip atsilyginti tik pats rinkimų politinės kampanijos dalyvis.)

Politinė reklama

- Politinė reklama turi būti žymima nuolat.
- **Politinė reklama** – bet kokiomis priemonėmis rengiamas, rodomas, skleidžiamas, publikuojamas, pateikiamas ar platinamas pranešimas, kuris **paprastai teikiamas už atlygį, vykdant vidaus veiklą arba kaip politinės reklamos dalis:**
 - a) paties politinio subjekto ar kito asmens už jį arba jo vardu, išskyrus grynai privataus arba komercinio pobūdžio pranešimą, arba
 - b) kuris gali turėti įtakos rinkimų ar referendumo rezultatams, rinkėjų elgsenai arba teisėkūros ar reguliavimo procesui Sąjungos, nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu ir yra skirtas tokiai įtakai daryti.
- Politinė reklama **nelaikoma** neatlygintinai skleidžiamos politinės pažiūros ir kitas redakcinis turinys, už kuriuos taikoma redakcinė atsakomybė, bei asmeniškai reiškiamos politinės pažiūros.

Politiniai subjektai

- **Politinės partijos, politiniai komitetai;**
- Europos politinės partijos;
- Kandidatai į bet kurias renkamas pareigas Sąjungos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis arba į bet kurias vadovaujamas pareigas politinėje partijoje, arba tokias pareigas einančius asmenis;
- ES institucijų, išskyrus ES Teisingumo Teismą, Europos Centrinį Banką ir Audito Rūmus, arba **valstybės narės vyriausybės nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu nariai;**
- Politinės kampanijos organizacijos, turinčias juridinio asmens statusą arba jo neturinčias, įsteigtas tik tam, kad darytų įtaką rinkimų ar referendumo rezultatams;
- **Fiziniai ar juridiniai asmenys, atstovaujantys bet kuriam iš aukščiau nurodytų asmenų ar organizacijų** arba veikiantys bet kurio iš jų vardu ir propaguojantys bet kurio iš tų asmenų ar organizacijų politinius tikslus.

Ne politinė reklama

- valstybių narių arba Sąjungos **oficialių šaltinių pranešimų**, susijusių griežtai tik su dalyvavimo rinkimuose ar referendumuose organizavimu ir sąlygomis
- **valstybės narės valdžios institucijos** ar Sąjungos, už ją arba jos vardu vykdomos **viešos komunikacijos**, įskaitant valstybės narės vyriausybės narių, už juos arba jų vardu vykdomą komunikaciją, kurios tikslas yra visuomenei pateikti oficialią informaciją, jeigu ta komunikacija negali daryti įtakos rinkimų ar referendumo rezultatams, rinkėjų elgsenai arba teisėkūros ar reguliavimo procesui ir nėra tam skirta ir
- **kandidatų pristatymo nurodytose viešosiose erdvėse arba žiniasklaidos priemonėse**, kurios aiškiai numatytos teisės aktuose ir suteikiamos nemokamai, kartu užtikrinant vienodas sąlygas kandidatams.

Valstybės institucijų vieša komunikacija

Gairėse nurodyta: *vieša komunikacija gali būti įvairių formų ir ją gali naudoti įvairūs subjektai, įskaitant komercinius prekių ženklus. Reglamente (ES) 2024/900 išvardyti keli kriterijai, kuriuos reikia įvykdyti, kad būtų galima pasinaudoti išimtimi. Jei šie **kriterijai** neįvykdomi, vieša komunikacija gali būti laikoma politine reklama.*

KRITERIJAI:

- 1) turi būti vykdoma valstybių narių valdžios institucijų ar ES arba valstybių narių vyriausybių narių;*
- 2) turi būti skirta oficialiai informacijai teikti;*
- 3) negali daryti įtakos rinkimų ar referendumo rezultatams, rinkėjų elgsenai arba teisėkūros ar reguliavimo procesui ir nėra tam skirta.*

GAIRĖSE ESANTYS PAVYZDŽIAI

20. *Ministerijos rengiamas techninio pobūdžio informacinis pranešimas, kuriame pateikiama išsami informacija apie siūlomu teisės aktu priimtinus politinius sprendimus, paprastai būtų grindžiamas faktais ir juo nebūtų siekiama daryti įtakos teisėkūros procesui, todėl tai **nebūtų politinė reklama.***

21. *Pranešimai spaudai, kuriuose paaiškinamas ministerijos arba jos ministro priimtas sprendimas, įskaitant reaguojamojo pobūdžio pareiškimus, kuriais siekiama išspręsti problemas arba ištaisyti netikslių ar klaidinančių informaciją viešojoje erdvėje, **nėra politinė reklama**, nes paprastai jie būtų grindžiami faktais ir jais būtų siekiama visuomenei pateikti oficialią informaciją, net jei tokia informacija būtų skelbiama rinkimų laikotarpiu arba vykstant sprendimų priėmimo procesui.*

22. *Ministerijos ar jos ministro rengiama visuomenės informavimo kampanija, kuria siekiama informuoti apie viešas konsultacijas dėl rengiamo pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, **nėra politinė reklama.***

23. *ES institucijos pradėta visuomenės informavimo kampanija, vykdoma kelionių piko laikotarpiu, siekiant informuoti piliečius apie jų laisvo judėjimo teises, **nėra politinė reklama.***

24. *Vadovai ar žinynai, kuriais dalijamasi internetu arba fizine forma ir kuriais siekiama tik paaiškinti visuomenei, kaip laikytis taisyklių ar procedūrų, **nėra politinė reklama.***

LR finansų ministerijos nurodyti kriterijai

Ekonominėje pajamų ir išlaidų klasifikacijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. 1K-265 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių taikymo“, viešinio išlaidos (2.2.1.1.1.23 papunktis) apima išlaidas, kurios patiriamos siekiant informuoti visuomenę apie įstaigos vykdomą veiklą, atliekamas funkcijas, pasiektus rezultatus ir pan., naudojantis viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų teikiamomis paslaugomis, kitais viešinio paslaugų teikimo kanalais, ir kurios skirtos plačiajai visuomenei informuoti.

Tokioms išlaidoms priskiriamos informacinių kampanijų organizavimo, publikacijų, pranešimų spaudai, vaizdo, garso įrašų žiniasklaidoje skelbimo, skelbimų socialinėje medijoje, viešų renginių ir kitos išlaidos, jeigu jos patiriamos turint tikslą skleisti informaciją apie įstaigos veiklą.

Viešinio išlaidoms nepriskiriamos išlaidos, kurios nėra tiesiogiai susijusios su įstaigos vykdomos veiklos viešiniu, t. y. sveikinimai švenčių proga, reiškiami užuojauta, darbo skelbimai, informacija apie kvietimus teikti paraišką dalyvauti įgyvendinant projektus ir kt.

Seimo narių pranešimai ir ataskaitos

Lietuvos Respublikos Seimo valdyba yra pakeitusi 2016 m. gegužės 11 d. sprendimo Nr. SV-S-1526 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo narių lėšų su parlamentine veikla susijusioms išlaidoms skyrimo, naudojimo ir atsiskaitymo už jas tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija [2026-02-14](#)) 8.8 punktą, kuriame yra atspindėti Reglamento reikalavimai:

„Seimo nario veiklos ataskaitos, kitos su Seimo nario parlamentine veikla susijusios informacijos (įskaitant skaitmeninį turinį), kuria nėra siekiama daryti įtaką rinkėjų elgsenai ir (ar) rinkimų rezultatams, parengimo (pagaminimo) ir sklaidos išlaidos, taip pat išlaidos viešosios informacijos rengėjų teikiamoms paslaugoms, kuriomis nėra siekiama daryti įtaką rinkėjų elgsenai ir (ar) rinkimų rezultatams, apmokėti, kai skelbiant šiame papunktyje numatytą turinį nurodyta, kad jis apmokėtas iš konkretaus Seimo nario parlamentinei veiklai patirtoms išlaidoms kompensuoti skiriamų lėšų, o toks viešai skelbiamas turinys yra pažymėtas kaip Seimo nario pranešimas (Seimo nario veiklos ataskaita atitinkamai turi būti pažymėta kaip Seimo nario veiklos ataskaita).“

IŠVADOS

Pagal Reglamentą skleidžiama valstybės valdžios ar savivaldybių institucijų vieša komunikacija turėtų būti skleidžiama turint **tikslą visuomenei pateikti oficialią informaciją**, tačiau ne propaguoti ar viešinti konkrečių politikų veiklą, nes tai gali būti laikoma politine reklama, esant atitinkamiems politinės reklamos požymiams.

Tokiais atvejais **rekomenduojama, kad oficialiai skelbiant būtų aiškiai nurodoma, kas yra šios informacijos užsakovas/rengėjas ir kad nebūtų sudaromas įspūdis, jog šią informaciją skleidžia asmeniškai politikas savo iniciatyva.**

Bet kokiu atveju, kaip jau minėta aukščiau, tokia informacija negali būti skirta politiko propagavimui, joje negali būti politinės reklamos požymių, kurie būtų vertinami pagal Reglamente nustatytus kriterijus (8 straipsnio 1 dalis).

DĖKOJAME UŽ DĖMESĮ

Daugiau informacijos galite rasti vrk.lt

Pasikonsultuoti galima el. paštu: rinkim@vrk.lt arba ttskyrius@vrk.lt